

Odwiędź nas, poznaj las!

**Las jest najlepszym miejscem aby poznać przyrodę!
Leśnicy z Nadleśnictwa Bircza zapraszają na warsztaty przyrodnicze!**

Nasze warsztaty przyrodnicze są przeznaczone dla grup zorganizowanych w każdym wieku. W szczególności zapraszamy grupy szkolne! **Zajęcia prowadzimy za darmo!!**

W czasie warsztatów wykorzystujemy aktywizujące formy pracy, tj. uczyliśmy po przez zmysły, zabawy oraz gry terenowe, tak aby każde warsztaty były pomysłowe, innowacyjne oraz tworzyły pozytywne emocje u uczestników! Największy nacisk kładziemy na bezpośredni kontakt z przyrodą oraz możliwość zaobserwowania interesujących zjawisk z życia lasu !

WAŻNE INFORMACJE

- Warsztaty przyrodnicze są przeznaczone dla grup zorganizowanych w każdym wieku. Zalecamy małe i kameralne grupy! Maksymalna liczba uczestników to 35 osób.
- Zajęcia odbywają się od **poniedziałku do piątku** w godzinach **8:00-14:00**; zajęcia trwają około **2-3 godz.**
- **Zapisy grup zorganizowanych na zajęcia edukacyjne dokonuje:**
Specjalista SL ds. edukacji leśnej – Damian Mac
Nr tel.: 166522294, 795407163
(można kontaktować się po przez sekretariat, nr tel. (016) 65 22 280)
Adres e-mail: damian.mac@krosno.lasy.gov.pl
- Opiekun grupy jest zobowiązany do podpisania Oświadczenia o odpowiedzialności za bezpieczeństwo osób biorących udział w spotkaniu.
- Po zakończeniu zajęć zapraszamy grupy do skorzystania z miejsca na ognisko. Prosimy o przyniesienie produktów przez uczestników! (Nadleśnictwo nie bierze odpowiedzialności za ewentualne konsekwencje zdrowotne uczestników).
- Prosimy uczestników lub rodziców uczestników nieletnich o podpisanie zgody na udostępnianie wizerunku uczestników podczas zajęć (patrz na załączniki). Pamiątkowe zdjęcia grupowe, które zostaną wykonane podczas zajęć, będą wykorzystane do celów edukacyjno-promocyjnych przez Nadleśnictwo oraz zostaną przekazane grupie za pośrednictwem opiekuna.

Poznaj naszą ofertę edukacyjną!

Poznaj nasze ścieżki edukacyjne!

Ścieżka przyrodniczo-edukacyjna Boborowa Dolina

Ścieżka znajduje się w miejscowości Lipa, gdzie prowadzi wzdłuż prawego dopływu potoku Lipka. Przy trasie zachowały się zdziczałe stawy hodowlane, na których utworzyły się rzadkie zbiorowiska szuwarowe i bagienne. Jest to doskonałe miejsce do obserwacji płazów, ptactwa wodnego oraz działalności bobrów.

Ścieżka przyrodniczo-edukacyjna Rezerwat Krępak

Początek ścieżki znajduje się przy parkingu w miejscowości Boguszówka. Trasa przebiega przez Rezerwat Krępak, który chroni cenne fragmenty lasu jodłowo-bukowego naturalnego pochodzenia, runo charakterystyczne dla podgórskiej formy buczyny karpackiej oraz ciekawe elementy rzeźby terenu i osobliwości geologiczne.

Ścieżka przyrodniczo-edukacyjna Lasy Arłamowskie

Początek ścieżki znajduje się przy kompleksie hotelowym Arłamów. Trasa ścieżki przebiega przez centrum istniejącego w latach 1968-1991 legendarnego państwa arłamowskiego. W czasie istnienia państwa arłamowskiego lasy te nie były dostępne dla społeczeństwa tak jak obecnie.

Ścieżka przyrodniczo-edukacyjna Pomocna Woda

Początek ścieżki znajduje się w Birczy, przy stadionie. Trasa ścieżki przebiega przez las porastający południowe zbocza doliny rzeki Stupnica. Celem wyprawy tą ścieżką jest dotarcie do „Pomocnej Wody”, czyli cudownego źródła, którego wody – jak głosi miejscowa legenda – przejawiają uzdrowicielskie właściwości. Źródło to stało się obiektem kultu maryjnego. W czasie wyprawy można również obejrzeć panoramę doliny Stupnicy z platformy widokowej.

Ścieżka przyrodniczo-edukacyjna Drzewa Parku Podworskiego w Jureczkowej

Ścieżka znajduje się w miejscowości Jureczkowa, na terenie dawnego parku podworskiego, który powstał w XIX w. na planie prostokąta. Do czasów współczesnych przetrwała droga dojazdowa wraz z mostkiem na rzece Wiar, a także wały ziemne i pozostałości fortyfikacji. Na szczególną uwagę zasługują zachowane piękne okazy drzew o pomnikowych wymiarach, w tym nierodzimych gatunków, np. leszczyny tureckie. Ciekawostką są bardzo rzadko spotykane tzw. nasadzenia stołowe (inaczej nasadzenia obiadowe) lipy drobnolistnej, które można w tym miejscu zobaczyć.

Ścieżka przyrodniczo-edukacyjna Łomna

Ścieżka znajduje się w miejscowości Łomna. Miejscowość Łomna jest to jedna z licznych nieistniejących już wiosek Pogórza Przemyskiego, które zostały zniszczone po II Wojnie Światowej. Jest to doskonałe miejsce aby poznać historię Pogórza Przemyskiego oraz przyrodę Doliny Wiaru. W miejscu tym odwiedzający może zaznać ciszę oraz spokój. **Znajduje się tu wiata z miejscem na ognisko.**

Punkt Widokowy w miejscowości Wola Korzeniecka

Nasz najnowszy obiekt, który zlokalizowany jest na wzniesieniu Chomińskie przy czerwonym szlaku turystycznym PTTK. Znajduje się tu wiata z miejscem na ognisko oraz platforma widokowa, z której widać panoramę Pogórza Przemyskiego oraz mało znane przez nasze społeczeństwo Góry Sanocko-Turczańskie. Widać stąd doskonale przebieg Doliny Wiaru, czyli jedną z umownych granic pomiędzy Górami Sanocko-Turczańskimi i Pogórzem Przemyskim, a przy dobrej widoczności widać również Sanktuarium Matki Bożej w Kalwarii Paclawskiej.

Tematy warsztatów przyrodniczych, które realizujemy na ścieżkach:

Dla młodszych (do 5 kl.)

1. Wiosenny las wita nas!

Poznajemy warstwy lasu, funkcje lasu, podstawowe rośliny w runie leśnym.

2. Jesienny las wita nas!

Poznajemy warstwy lasu, funkcje lasu, dlaczego liście są zielone i później zmieniają barwę, dlaczego chlorofil jest najważniejszym barwnikiem w naszym życiu.

3. Kumkajacy przyjaciele ! (Okres wiosenny)

Zajęcia odbywają się w okresie wiosennym na ścieżce przyrodniczo-edukacyjnej „Bobrowa Dolina”. Poznajemy płazy i gady oraz ich środowisko życia.

4. Kto chodzi po lesie, grzybów kosz przyniesie! (Okres jesienny)

Zajęcia odbywają się w okresie jesiennym. Poznajemy jaką rolę odgrywają grzyby w ekosystemie leśnym, podstawowe gatunki grzybów, zasady bezpiecznego zbierania grzybów.

5. Śmieci mniej, ziemi lżej!

Poznajemy negatywne konsekwencje zostawiania śmieci w lesie oraz prawidłowe zasady zachowania się w lesie.

6. Ile lat ma moje drzewo ?

Poznajemy gatunki drzew i znaczenie drewna jako EKOsurowca. W czasie zajęć wspólnie szacujemy wiek wybranych drzew oraz prowadzimy zajęcia z sylwoterapii

Dla starszych (polecamy od kl. V szkoły podstawowej):

1. Odwiedź nas, zrozum las!

Poznajemy procesy lasotwórcze, zależności pokarmowe w lesie, podstawowe zbiorowiska leśne, jaką rolę odgrywa las wielu funkcji w zrównoważonym rozwoju.

2. Drugie życie drzew.

Zajęcia odbywają się na ścieżce przyrodniczej „Rezerwat Krępak”. Poznajemy znaczenia martwego drewna dla ekosystemu leśnego, jak wygląda ochrona przyrody w lasach gospodarczych.

3. Obcy z lasu, czyli grzyby nie z tej ziemi.

Zajęcia odbywają się w okresie jesiennym. Poznajemy jakie znaczenie mają grzyby dla ekosystemu leśnego, podstawowe gatunki grzybów w lesie, zasady bezpiecznego grzybobrania oraz porosty. W czasie zajęć pracujemy ze skalą porostową do oceny czystości powietrza.

4. Ile lat ma moje drzewo ?

Poznajemy gatunki drzew i znaczenie drewna jako EKOsurowca. W czasie zajęć wspólnie szacujemy wiek wybranych drzew oraz prowadzimy zajęcia z sylwoterapii.

Poznaj nasz ośrodek edukacji leśnej

Przy siedzibie Nadleśnictwa Bircza znajduje się Ośrodek Edukacji Leśnej oraz Zielona Klasa. Ośrodek jest wyposażony w sprzęt multimedialny, projektor z rzutnikiem, gry dydaktyczne, tablice interaktywne oraz materiały plastyczne. Największą atrakcją, w szczególności dla najmłodszych, jest wystawa przyrodnicza ukazująca faunę karpaccich lasów. Na zielonej klasie prowadzimy zabawy ruchowe dla najmłodszych oraz posiadamy miejsce na ognisko.

Tematy warsztatów przyrodniczych, które realizujemy w Ośrodku Edukacji Leśnej:

Dla młodszych (do 5 kl.)

1.Człowiek w zielonym mundurze.

Poznajemy na czym polega praca leśnika, dlaczego leśnik wycina drzewa, funkcje lasu oraz znaczenia drewna jako EKOsurowca.

2.Las pełen zwierza! (z wykorzystaniem wystawy edukacyjnej)

Poznajemy wybrane gatunki ssaków i ptaków występujące w karpackich lasach. W czasie zajęć wykorzystujemy eksponaty przyrodnicze oraz tablicę interaktywną z odgłosami zwierząt leśnych.

3. Krok w trop!

Są to warsztaty z rozpoznawania tropów i śladów ssaków. W czasie warsztatów odbijamy tropy w śniegu lub tworzymy odlewy .

Dla starszych (polecamy od 5 kl.):

1.Las wielu funkcji w zrównoważonym rozwoju.

Poruszamy zagadnienia tj. funkcje lasu, lesistość w Polsce oraz wszechstronne wykorzystanie surowca drzewnego.

2.Ciasteczka dla ptaków – DIY (zrób to sam) /

Warsztaty odbywają się w okresie jesienno-zimowym. Są to warsztaty z samodzielnego robienia zawieszek z karmą dla ptaków.

3.Leśne stroiki - DIY (zrób to sam)

Są to warsztaty z własnoręcznego robienia stroików leśnych lub ramek do zdjęć z wykorzystaniem naturalnych materiałów z lasu.

CO TO JEST LEŚNY KOMPLEKS PROMOCYJNY?

Leśne kompleksy promocyjne są obszarami funkcjonalnymi o szczególnym znaczeniu społecznym, ekologicznym i edukacyjnym, obejmującymi duże i zwarte obszary lasu. Obecnie w Lasach Państwowych jest 25 Leśnych Kompleksów Promocyjnych. Utworzone na obszarze całego kraju, pokazują zmienność warunków siedliskowych oraz różnorodność składu gatunkowego lasu. W ramach LKP leśnicy prowadzą wszechstronne rozeznanie i monitorowanie stanu biocenoz oraz dostosowują gospodarke leśną do tych warunków, wspierają badania naukowe, promują zrównoważoną gospodarke leśną i prowadzą edukację leśną społeczeństwa. LKP stanowią także forum współpracy leśników ze społeczeństwem. W radach naukowo-społecznych każdego LKP zasiadają przedstawiciele lokalnych władz samorządowych, autorytety świata nauki, reprezentanci organizacji pozarządowych, przemysłu drzewnego, lokalnych mediów oraz osoby obdarzone szczególnym zaufaniem społeczności lokalnych.

Leśny Kompleks Promocyjny Lasy Birczańskie - informacje ogólne:

Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Birczańskie” został utworzony Zarządzeniem Nr 4 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w dniu 24 stycznia 2001r. na terenie całego Nadleśnictwa Bircza. Leśny Kompleks Promocyjny Lasy Birczańskie obejmuje swym zasięgiem teren Pogórza Przemyskiego oraz Gór Sanocko-Turczańskich. Obszar ten charakteryzuje się ogromnymi walorami przyrodniczymi oraz turystycznymi. Lesistość obszaru jest bardzo wysoka, tj. ponad 61%. Dominującymi siedliskami jest las górski świeży oraz las wyżynny świeży, z których przeważająca część to siedliska naturalne i zbliżone do naturalnego. W tej części Karpat najważniejszymi gatunkami lasotwórczymi jest jodła i buk. Na terenie LKP Lasy Birczańskie występują również drzewostany sosnowe na siedliskach zniekształconych, które znajdują się na gruntach porolnych. Obecnie leśnicy Nadleśnictwa Bircza prowadzą na gruntach porolnych przebudowę drzewostanów sosnowych, czyli odtwarzają lasy o naturalnym składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem.

Cele utworzenia LKP „Lasy Birczańskie” :

- Wszechstronne rozpoznanie stanu biocenoz siedlisk leśnych terenów podgórskich i górskich oraz dynamiki zachodzących w nich zmian;
- Trwałe zachowanie lub odtwarzanie naturalnych walorów lasów na obszarze LKP Lasy Birczańskie;
- Łączenie trwałej gospodarki leśnej z aktywną ochroną przyrody-> ***zobacz ochrona przyrody***
- Prowadzenie prac badawczych i doświadczalnictwa leśnego dla wypracowania wniosków możliwych do wykorzystania przede wszystkim w terenach podgórskich i górskich -> ***więcej informacji***
- Prowadzenie szkoleń Służby Leśnej
- Promowanie wielofunkcyjnej oraz zrównoważonej gospodarki leśnej
- Prowadzenie edukacji leśnej społeczeństwa -> ***zachęcamy do zapoznania się z naszą ofertą edukacyjną -> Odwiedź Las, Poznaj Las***
- Komunikacja ze społeczeństwem -> ***zachęcamy do polubienia strony Fanpage FB Nadleśnictwo Bircza, Lasy Państwowe***